

Кривда О.В.

доцент, к.е.н. НТУУ «КПІ»

Чорна В.П.

студент, ТЕФ НТУУ «КПІ»

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Інвестиційний процес або інвестування це поняття з декількома тісно пов'язаними значеннями в керуванні бізнесом, фінансами і економікою, зв'язаних з економією. Інвестування являється активним перерозподілом ресурсів: від тих, що використовуються сьогодні для створення переваг в майбутньому, використання активів для отримання доходів, прибутку. В цій статті досліджені проблеми інвестиційних процесів, як одного із шляхів розвитку підприємництва. Передбачається освоєння інвестиційних процесів в підприємстві, що є перспективним і необхідним напрямком в контексті сучасної ситуації, що націлена на посилення розвитку бізнесу в Україні.

Investment or investing is a term with several closely-related meanings in business management, finance and economics, related to saving. Investing is the active redirection of resources: from being consumed today, to creating benefits in the future; the use of assets to earn income or profit. Problems of investment processes as one of the ways of enterprise development are researched in this article. It is proposed to assimilate investment processes in business, which is a promising and indispensable direction in the context of the present situation aimed at strengthening the development of business in Ukraine.

Ключеві слова: інвестиції, інвестиційний клімат, екологічні інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційні процеси.

Вступ. Інвестиційна діяльність – це сукупність економічних операцій, які характеризують рух довгострокового вкладення капіталів, призначених для створення, розширення, реконструкції, модернізації, технічного переозброєння підприємств.

Даній тематиці присвячені роботи А.С. Музиченька, Л.І. Зятковської, О.В. Гаврилюка, О.К. Малютіна, Л.М. Борщ.

Постановка задачі. Мета статті - проаналізувати сучасні проблеми інвестиційних процесів в Україні, розглянути формування інвестиційної привабливості держави, роль державного регулювання інвестиційних процесів, проблеми екологічного інвестування, представити можливі засоби подолання труднощів.

Результати дослідження. В умовах виходу вітчизняної економіки з кризи та переходу до стадії економічного зростання великого значення набуває інвестиційна діяльність. Інвестиції потрібні підприємствам і організаціям для

переходу до нормальної господарської діяльності, для переозброєння виробництва, підвищення якості продукції. Особливого значення ці процеси набувають на макроекономічному рівні, де держава повинна регулювати створення в країні сприятливого інвестиційного клімату, формування і розвиток фондового ринку, сприяти спрямуванню інвестицій у пріоритетні виробництва та ін. Тому дослідження теоретичних і практичних проблем державного регулювання активізації в Україні інвестиційної діяльності є своєчасною і важливою проблемою сьогодення.

Огляд інвестиційної привабливості будь-якої держави слід починати з аналізу наявного в ній економічного потенціалу та доцільності його ефективного нарощування. Для предметнішого розгляду напрямків формування інвестиційного механізму в Україні необхідно розглянути рівень макроекономічної збалансованості у державі.

Упродовж перших дев'яти років з моменту здобуття незалежності обсяг національного виробництва в нашій державі невпинно зменшувався і загалом впав більш як на половину порівняно з 1991 роком. За роки кризи обсяг ВВП скоротився на 59,2 %, промислової продукції – на 48,9, сільськогосподарської – на 51,5 %. Реальна заробітна плата зменшилась в 3,82 рази і ледь зрівнялася з офіційно встановленим прожитковим мінімумом. Продуктивність праці в Україні знизилась на 86 %. Ця макроекономічна нестабільність стала наслідком глибокої розбалансованості економіки України.

Інвестиційна криза в Україні набула особливого загострення з кінця 1995 року. Рейтинг конкурентоспроможності України в 2007 році знизився з 69-ї до 73-ї позиції, цього року – на 3 позиції. Падіння рейтингу України пов'язано з низькою продуктивністю національної економіки, хоча і констатується зростанням ВВП. Щодо ведення бізнесу рейтинг України погіршився з 128 на 139 місце.

Інвестиційна криза була призупинена в 1998 році, і приріст інвестицій в основний капітал становив 6,8 %. Останніми роками інвестиції зростали дуже нерівномірно, з великими перепадами. Рекордні темпи приросту інвестицій в основні фонди за роки реформ спостерігалися в 2007 р. Але вже цього року знизилась в 3 рази і є набагато нижчим, ніж в країнах ЄС.

Формуванню позитивного інвестиційного клімату заважають наявність адміністративних аспектів регулювання інвестиційної діяльності, недосконала законодавча база, політична нестабільність в країні та низький рівень захищеності інвесторів.

Поняття «інвестиційний клімат» характеризує ситуацію, що склалася в державі у відношенні до інвестицій, які можуть бути залучені в дану країну. Підготовку та реалізацію заходів щодо поліпшення інвестиційного клімату і залучення іноземних інвестицій потрібно здійснювати у певній послідовності: дослідження інвестиційного потенціалу країни, вибір пріоритетних галузей та технологій, розробка способів залучення інвестицій, реалізація розробленої політики та контроль її виконання.

При дослідженні інвестиційного потенціалу країни можна відмітити, що існує ряд передумов для залучення інвестицій. Вона становить один з

найбільших ринків у Європі, який характеризується великим, з точки зору природних і людських ресурсів, що значно підвищує інтерес до неї з боку світових ТНК, яким для збільшення своїх капіталів необхідно шукати нові ринки збуту товарів. Є доступ до стратегічних ринків: ЄС- один з найбільших світових ринків, Росії – найбільш динамічного світового ринку, сусідство з Середнім Сходом. Інвестори проявляють інтерес до гірничодобувної промисловості, сільського господарства, хімічної промисловості та металургії, що може бути використано для залучення коштів у ці найперспективніші галузі. При виборі пріоритетних галузей та технологій доцільно так регулювати інвестиційні потоки, щоб вони спрямовувалися в ті сектори економіки, які становлять найбільший інтерес для країни і мають потенціал щодо забезпечення збільшення ВВП з допомогою інвестицій. Пріоритетними напрямками для залучення й підтримки інвесторів можуть бути ті, де Україна має традиційні виробництва, володіє необхідним потенціалом і формує значну потребу у відповідній продукції. Оскільки практика показує, що іноземні інвестиції вкладаються туди, де вже діє вітчизняний капітал, то необхідно стимулювати національні інвестиції.

Для країни, що приймає іноземний капітал, важливим є бажання інвестора інтегруватися в національну економіку, співпрацювати з місцевими виробниками. Залучення інвестицій пов'язане з привабливістю вкладання коштів у конкретний проект. При цьому привабливість розглядається інвесторами двояко: з позиції загального інвестиційного клімату в державі і з позицій вигідності самого проекту інвестування. При оцінці конкретного проекту інвестування аналізуються форма власності, обсяги і терміни фінансування, наявність гарантій, конкурентоздатність продукції, наявність і кваліфікація трудових ресурсів, ситуація на ринку сировини, матеріалів та іншої продукції і ресурсів, термін окупності і прибутковості вкладень, ліквідність, мінімальний і максимальний ризику.

Залучення іноземного капіталу відіграє вирішальну роль у зміцненні економічного розвитку країни лише за умов активної і організаційної участі держави в інвестиційному процесі. Одним з головних передумов успішної інвестиційної діяльності є низький рівень інфляції та передбачуваність рівня цін в економіці. На сучасному рівні для України важливою є модернізація ринків капіталу, реформування депозитарної та біржової системи, програми реструктуризації банківської системи, вдосконалення законодавчої бази у сфері фінансового інвестування, запровадження простої і зрозумілої системи оподаткування, підвищення ефективності діяльності антимонопольних органів, результативність приватизаційних процесів, вирішенням проблем законодавчо-правового характеру.

Розвиток світової економіки у наш час став не лише творчою, а й руйнівною силою. Маючи на меті швидко вигоду, бізнес всіх країн посилював техногенні процеси та їх вплив на навколишнє середовище. Екологічні проблеми набули планетарного масштабу і стали реальною загрозою людству. Зменшення екологічного тиску на природне середовище і здоров'я людей потребує проведення заходів, пов'язаних з оновленням виробничого апарату,

будівництвом і реконструкцією очисних споруд, запровадженням нових виробничих технологій. Це можливо лише за належного рівня фінансування інвестиційних екологічно безпечних проектів. Адже, враховуючи обмеженість власних фінансових ресурсів, промислові підприємства насамперед намагаються мінімізувати вкладення в екологічно безпечні заходи, оскільки вони не завжди ведуть до збільшення випуску продукції та прибутковості. Та потреба в інвестиціях на реалізацію екологічних проектів зумовлена вимогами державних стандартів і набуває дедалі більших масштабів. Важливим методом фінансового забезпечення інвестиційної діяльності підприємств на підвищення екологічної безпеки виробництва є кредитування. Отримання кредитів на екологічні потреби повинно здійснюватись на пільгових умовах і враховуючи терміни окупності екологічних витрат. Кредитування підприємств може здійснюватись під конкретні екологічні програми.

Висновки. Першочерговими завданнями для сприяння інвестиційної активності повинні бути створення правових основ функціонування ринку капіталу, формування стратегічних і тактичних цілей та пріоритетів, додержання соціальних цінностей, дотримання спрямованості інвестицій на вирівнювання сукупного попиту і сукупної пропозиції, спрямування інвестицій на розвиток економіки і повну зайнятість, захисту конкуренції і стримання зростання цін, заохочення внутрішніх і зовнішніх інвестицій, створення екологічних банків.

Перелік посилань

1. Борщ Л.М. Інвестиції в Україні: стан, проблеми, перспективи. – 2-ге вид., К. : Знання, КОО, 2003. – 318с. : рис., табл. – ISBN 966-620-176-3.
 2. Гаврилюк О.В. Інвестаційний імідж та інвестаційна привабливість України / Гаврилюк О. В. //Фінанси України. – 3, 2. – 2008.
 3. Зятковська Л.І. Фінансування інвестицій екологічного спрямування / Зятковська Л.І. // Фінанси України. – 11. – 2006.
 4. Малютін О.К. Концепція поліпшення інвестиційного клімату в Україні / Малютін О.К. // Фінанси України. – 11. – 2008.
 5. Даниленко А.А. Світові тенденції та особливості розвитку прямих іноземних інвестицій / Даниленко А.А. // Фінанси України. – 4. – 2009.
 6. Музиченко А.С. Інвестиційна діяльність в Україні : навчальний посібник / Музиченко А.С. – К. : Кондор, 2005. – 406 с. – Бібліогр.: с. 392-403. – ISBN 966-7982-73-4.
 7. Федоренко В.Г. Інвестознавство : підручник / Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП) / Федоренко В.Г., Гойко А.Ф. ; В.Г. Федоренко (наук.ред.). – 3-тє видання. – К. : МАУП, 2004. – 408с. : іл. – Бібліогр.: с.399-402. – ISBN 966-608-058-3.
-